

ENRICO TOTI'NİN SOL BACAĞI

Enrico Toti 1916'da cephede bir mektup yazdı. Şöyle dedi:

“Yaralılara yardım etmek ve cesetleri gömmek için projektörler gece yarısı yakılıyor ve düşman askerleri gündüz gibi aydınlanan ortamda yaralılarını topluyordu. Bu aydınlığı fırsat bilip hepsini öldürebilirdik. Ama yapmadık. Biz de onlara yardım ettik.”

Roma'da doğan Enrico Toti, İtalyan Demiryolları'na işçi olarak girdi ve orada çalıştı. İşe bisikletle gidip geliyordu. Çalıştığı fabrika, raylarda kullanılan çelik aksamı üretiyordu. Henüz 24 yaşındaydı ve dalgınlığının bedelini sol bacağına kaybederek ödedi.

İki lokomotif manevra yaparken biri raydan kaydı ve Toti'nin sol bacağına üstüne düştü. Acıyla yükselen çığlıklarını arkadaşları uzun süre bastıramadı.

Artık tek bacaklıydı ve aynı işte çalışması mümkün değildi. Vasıfsız bir eleman olarak uzun süre ne yapacağını düşündü. Bisikleti vardı. Her sabah işe gittiği ve her akşam işten eve döndüğü bisikleti onun en iyi kullandığı şeydi. Bisiklete binmeye ve hiç inmemeye karar verdi.

Tek bacağıyla aylarca çalıştı. 1911'de tek bacağıyla kullandığı bisikletiyle Roma'dan Paris'e gitti. Ardından Belçika, Hollanda ve Danimarka'dan Finlandiya'ya ulaştı. Gazeteler onun yolculuğunu yazdı. O artık “tek bacaklı bisikletçi Enrico Toti” idi.

Tanıdıkça bir bacağına eksik olduğunu unuttu ve da-

ha çok gezmeye karar verdi. Bisikletini Rusya'ya sürdü. Oradan Polonya'ya ulaştı ve 1912'nin Haziran ayı başında ülkesi İtalya'ya döndü.

Birinci Dünya Savaşı patladığında Toti İtalyan ordusuna başvurdu ve gönüllü olarak cepheye gitmek istediğini belirtti. Tek bacaklı olan Toti'ye asker olamayacağı söylendi.

Toti eve dönüp bisikletini aldı. Hırsla sürüp üç gün sonra cepheye ulaştı ve "sivil gönüllü" olarak orduya hizmet vermeye başladı. Gayriresmi olarak Üçüncü Bersaglieri Bisiklet Taburu'na dahil olmuştu. Bisiklet taburundaydı ama sık sık çatışma bölgesinde görülüyordu. Bazen yaralılara yardım edip onları sıhhiye çadırına taşıyor bazen de acil bir mesajı cephe gerisine götürüyordu. Bir çatışmada yaralandı. Sakat olmasına rağmen kendisine ateş edilmesine o kadar sinirlendi ki yürümesini sağlayan koltuk değneğini düşmana doğru fırlattı ve kimin duyduğunu umursamadan bağırdı: "*Non muoio,*" yani "*Ben ölmüyorum...*"

Ölümünden sonra, bir İtalyana verilebilecek en büyük madalyaya layık görüldü. İtalyan Deniz Kuvvetleri'nin iki denizaltısına onun adı verildi.

Villa Borghese' de bir heykeli var.

Tek bacaklı, koltuk değnekli ve koca yürekli.

PAUL WITTGENSTEIN'İN SAĞ KOLU

Öyle güzel piyano çalıyordu ki ailesi ve arkadaşları onun çok ünlü bir piyanist olacağından emindi.

Mozart'ın ülkesinde yaşadı ve zengin babası Karl Wittgenstein onun için hiçbir fedakârlıktan kaçınmadı.

Evlerine Gustav Mahler, Johannes Brahms ve Richard Strauss gibi isimler gelip gidiyordu. Paul, onlarla çalıyordu.

Halka açık ilk konserini 1913'te verdi.

Genç Paul Wittgenstein'in mutluluğu 1914'te patlayan Birinci Dünya Savaşı'na kadar sürdü. Avusturya-Macaristan orduları adına askere alınan Paul cepheye gönderildi. Patlayan bir bombayla ağır yaralandı. Hastanede gözünü açtığında sağ kolu yoktu.

Eve döndüğünde piyanosunu sordu. Ailesi üzülmesin diye piyanoyu kaldırmıştı. Aylar sonra simsiyah ve kuyruklu makinesinin başına oturduğunda uzun uzun ağladı. Bakıcısı yanına gelip onu kaldırmak istedi. Kalkmadı. Sol eliyle yaşlarını sildi ve sonra birden çalmaya başladı. Piyanonun harika sesi tüm evi umutla doldurdu.

Paul her gün eskisinden daha çok çalışarak sol elini geliştirdi. Öyle istekliydi ki geceleri kalkıp piyanosunun başına oturuyor ve sanki sol eliyle değil tüm gövdesiyle çalıyordu.

Tek elini kullanan bir piyanist için olanaksız kabul edilen akorları basıyordu. Çalabilmenin verdiği mutlulukla hiç vazgeçmedi. Çalması mümkün olmayan bazı eserleri çalabilmek için kendine has el hareketleri ve pedal kombinasyonları geliştirdi. Babası ve annesi sevinç içindeydi;

oğulları geri dönmüştü.

Babasının yakın arkadaşı olan Richard Strauss bir gün öğleden sonra elinde bir tomar kağıtla çıkageldi ve Paul için beste yaptığını söyledi. Strauss sadece sol elle çalınabilecek bir parça yazmıştı.

Paul Wittgenstein çaldıkça çaldı ve yeniden halkın karşısına çıkmaya hazır olduğunu söyledi.

Sadece sol elini kullanarak verdiği konserler sansasyoneldi. Ünü Avrupa'ya yayılınca başka besteciler de ona özel eserler yazdı.

Benjamin Britten, Paul Hindemith, Alexandre Tansman, Erich Wolfgang Korngold, Sergei Prokofiev, Karl Weigl, Franz Schmidt ve Sergei Bortkiewicz onun için eserler yazan bestecilerdi.

Paul Wittgenstein'in kariyeri Nazilerin iktidarıyla bir kere daha kesildi. Çünkü o ve ailesi Yahudiydi.

Paul 1938 yılında ABD'ye göç etti. Ailesinin güçlü finansal bağlantıları sayesinde iyi bir yaşam sürmeye devam etti.

1946'da Amerikan vatandaşı oldu ve hayatının geri kalanını sol eliyle konserler vererek geçirdi.

1961'de New York'ta öldüğünde 73 yaşındaydı.

Wittgenstein için bestelenen parçaların birçoğu bugün iki kollu piyanistler tarafından çalınıyor.